

Polska Fundacja Społeczeństwa Przedsiębiorczego

Dobre rady Pani Róży

Szczecin, listopad 2014

Wydawca:

Polska Fundacja Społeczeństwa Przedsiębiorczego

Publikacja bezpłatna

© Copyright by Polska Fundacja Społeczeństwa Przedsiębiorczego

ISBN 978-83-932375-2-4

Wydanie I

Nakład 121 egzemplarzy

Publikacja dostępna jest także w wersji elektronicznej na stronie internetowej:

<http://www.senior.rozansko.pl>

Witam, mam na imię Róża. Jestem emerytowaną pracownicą banku. Przez wiele lat funkcjonowałam w świecie finansów, zawodowo i prywatnie. Mimo, że od dawna już nie pracuję, to z bankiem, bankowością i finansami nadal jestem w stałym kontakcie. Staram się na bieżąco śledzić nowości w ofercie bankowej i wykorzystywać atrakcyjne propozycje w zakresie usług finansowych. Z uwagi na fakt, iż często jestem proszona o pomoc w wyjaśnieniu tajemnic efektywnego zarządzania budżetem domowym, postanowiłam spisać dla Was, drodzy mieszkańcy Różańska, niezbędne informacje i rady. Oto one.

ZAPRASZAM DO LEKTURY „DOBRYCH RAD PANI RÓŻY”

Porady dotyczą zarządzania finansami, kierowane są do moich koleżanek i kolegów w tzw. wieku senioralnym. Chcę Was przekonać, iż w naszym wieku nie warto zamykać się na nowe technologie i trzeba próbować dokonywać zmian w swoich przyzwyczajeniach – jeżeli przynosi to wymierne korzyści. Rachunek bankowy, karta płatnicza, bankomaty, bank w Internecie – nie powinniście się tego obawiać. Wręcz przeciwnie, może okazać się, że to dla Was gwarancja bezpieczeństwa i wygoda. Korzystajcie z dostępnych udogodnień życia. Przypominacie sobie jak było z telefonami komórkowymi. Wydawało się, że to zbyteczna nowość technologiczna – głównie dla młodych. A teraz czy ktoś z Was zrezygnuje z komórki? Wiem, że większość z najstarszych mieszkańców Różańska posiada konto bankowe. To dobra wiadomość. Łamię ogólnie znaną opinię o niskim odsetku seniorów korzystających z konta bankowego. Seniorzy z Różańska nie korzystają jednak ze wszystkich możliwości, udogodnień jakie daje posiadanie konta. Mam nadzieję, iż moje rady przydadzą się w osiągnięciu kolejnych poziomów tzw. ubankowienia.

Po pierwsze należy sprawdzić czy Wasz wybór w zakresie konta był najlepszy z możliwych. Może okazać się, iż rachunek z którego korzystacie nie jest dopasowany do Waszych potrzeb i oczekiwań.

Przy wyborze konta warto sprawdzić przede wszystkim:

- ✓ jakie są koszty prowadzenia rachunku (trzeba prześledzić tzw. tabelę opłat i prowizji oraz regulamin prowadzenia danego konta) i sprawdzić:
 - ◆ czy jest opłata za prowadzenie konta? jeżeli tak, ile ona wynosi w skali miesiąca/roku? Obecnie na rynku oferowane są konta bez opłat oraz oferta rachunku kierowana w szczególności do seniorów
 - ◆ czy pobierana jest opłata za wydanie kart oraz czy użytkowanie kart jest płatne? Tu, uwaga, może się okazać, iż opłata za użytkowanie kart jest warunkowana liczbą transakcji przy ich użyciu w miesiącu. Trzeba na to uważać, bowiem koszt użytkowania kart może być uzależniony od tego czy będziemy ich używać w miarę często. Przy takich warunkach jest zawsze wskazana minimalna liczba transakcji z życiem karty, które gwarantują zwolnienie z opłaty.

- ✓ jaka jest liczba dostępnych placówek naszego banku i liczba bankomatów?
Opłata za wypłaty gotówki w bankomatach jest bardzo ważnym kryterium wyboru banku. Warto zagwarantować sobie bezpłatny dostęp do swoich pieniędzy i wybrać bank oferujący dużą liczbę bezpłatnych bankomatów.
- ✓ czy bank oferuje możliwość korzystania z bankowości internetowej?
Różańsko cieszy się już szerokopasmowym Internetem i grzech tego nie wykorzystywać.

Na koniec można sprawdzić czy do konta są oferowane dodatkowe usługi: ubezpieczenie, możliwości korzystania z wizyt lekarskich, itp.

Bank zawiera z klientem umowę o prowadzenie rachunku bankowego, w której jest mowa o tym, iż bank zobowiązuje się do przechowywania środków klienta i wykonywania płatności na zlecenie klienta. Treść tej umowy reguluje prawo bankowe oraz Kodeks cywilny. Umowa powinna być sporządzona na piśmie i określać rodzaj rachunku i walutę, w jakiej rachunek będzie prowadzony. Mówi też o czasie, na jaki rachunek zostaje otworzony, oraz o sposobie, w jaki można wypowiedzieć umowę, reguluje też wysokość oprocentowania środków gromadzonych na rachunku.

**Należy pamiętać, aby przed podpisaniem umowy
dokładnie ją przeczytać!**

RACHUNEK

ROR – to tradycyjny rachunek bankowy dla osób fizycznych. To skrót od nazwy rachunek oszczędnościowo-rozrachunkowy. Często nazwany jest kontem osobistym czy rachunkiem osoby fizycznej (nie firmy lub innego podmiotu). W ofercie niektórych banków jest oprocentowany (z założenia), ma bowiem służyć krótkoterminowym oszczędnościom. Oprocentowanie jeżeli jest, to jest obecnie niewielkie, tak więc jeżeli wiemy, że nie będziemy korzystać z pieniędzy przez jakiś czas, lepiej założyć lokatę i nie trzymać pieniędzy na ROR (koncie osobistym).

Czy nasze pieniądze w banku są bezpieczne?

Bezpieczeństwo naszych pieniędzy w banku zapewnia Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG). Warto rozejrzeć się w siedzibie banku. Powinniście, moi drodzy, odnaleźć w nim tabliczkę z logiem (oznaczeniem) BFG z informacją o gwarantowaniu depozytów. BFG został powołany w grudniu 1994 r. i jest instytucją zarządzającą systemem gwarantowania depozytów w Polsce. Jest to więc instytucja powołana na wypadek kłopotów banków. Przy ich upadłości BFG zapewnia zwrot wpłaconych pieniędzy do banku. Jest więc gwarancja zwrotu do wysokości określonej ustawą o BFG pieniędzy zgromadzonych w razie upadłości banku, będącego uczestnikiem systemu gwarantowania depozytów. Obecnie (stan na listopad 2014 r.) BFG gwarantuje wypłatę środków do wartości 100 tys. euro (czyli ok. 420 tys. zł) dla posiadacza rachunku. Co ważne limit wypłaty przy rachunku wspólnym (np. współmałżonków) dotyczy każdego z współposiadaczy rachunku. Oznacza to, że w przypadku kłopotów finansowych banku, klient odzyska 100% swoich oszczędności, jeśli kwota nie przekroczyła 100 tys. euro. Co ważne, na pieniądze te nie czeka się w nieskończoność, bo zgodnie z przepisami BFG na wypłatę ma 20 dni.

Każdy rachunek ma swój indywidualny numer składający się z 26 cyfr. Nie trzeba go zapamiętywać, ale należy o nim poinformować naszych płatników (np. pracodawcę czy ZUS oraz inne osoby czy podmioty, od których otrzymujemy pieniądze).

Rachunek bankowy każdego klienta ma więc swoją nazwę. Jest nim właśnie NRB: Numer Rachunku Bankowego, czyli 26 cyfr:

11 2222 3333 4444 5555 6666 7777

Pierwsze dwie pozycje to liczba kontrolna rachunku, wygenerowana na podstawie pozostałych cyfr. Pozwala wychwycić błąd w pozostałych cyfrach.

Kolejne 8 cyfr to numer rozliczeniowy, informujący w którym oddziale jest rachunek. Ostatnich 16 cyfr to numer porządkowy konta danego klienta.

NRB funkcjonuje w rozliczeniach krajowych, a w rozliczeniach transgranicznych występuje - Międzynarodowy Numer Rachunku Bankowego (IBAN), składający się z 28 znaków. Od NRB wyróżnia go dodatkowy, dwuliterowy kod kraju (dla Polski jest nim PL).

GOTÓWKA CZY KARTA

Nie można potwierdzić, czy gotówka otrzymała już wyrok zniknięcia z obiegu, ale nie wszędzie jest już tak preferowana jak kiedyś. Są już osoby posługujące się głównie elektronicznym pieniądzem, ale tych co wolą gotówkę jest jeszcze bardzo dużo. Czasami zastanawiają mnie te wypchane, niewygodne portfele. Karta jest mała i wygodna – nie ulega szybko zniszczeniu – zgodzicie się ze mną?

Co jeszcze przemawia za kartą – moi drodzy przede wszystkim bezpieczeństwo!

W przypadku kradzieży karty, możemy ją zastrzec i nasze pieniądze będą bezpieczne. W przypadku kradzieży gotówki przykra konsekwencja nas nie ominie. Jak to mówią: szukaj wiatru w polu.

Pamiętaj!

Jeżeli zgubisz swoją kartę albo ktoś ją ukradnie, to:

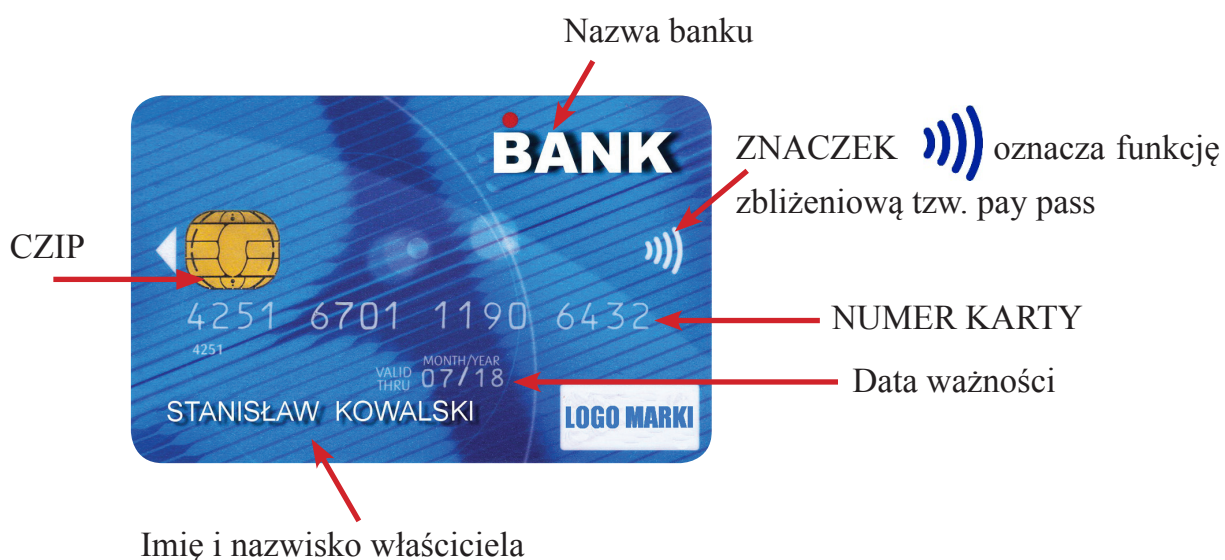
- ✓ bezzwłocznie zastrzeż kartę, podając imię i nazwisko oraz numer karty. Dobrze otrzymać wówczas od banku potwierdzenie zgłoszenia, jego datę i godzinę. Następnie zgłoś zgubienie czy kradzież na policji,
- ✓ poproś bank o wydanie nowej karty. Jeżeli odzyskasz kartę po jej zastrzeżeniu nie używaj jej, zniszcz ją albo oddaj w swoim banku.

Zastrzec kartę możesz w banku, poprzez infolinię, ale też w systemie zastrzegania kart: zastrzegam.pl - tel. 828 828 828.

Warto przy tym zapisać sobie numery telefonów do banku, numery kart, które posiadamy. Najlepiej numery telefonów i numery kart zapisać sobie w kontaktach we własnym telefonie komórkowym oraz dodatkowo w innym miejscu. Informacje o numerach kart są istotne, ale jeżeli nie będziemy ich w stanie podać, bank zweryfikuje dane potrzebne do zastrzeżenia sam.

Przy zapisanych numerach kart nie zapisujemy dat ich ważności, ani nigdzie numerów PIN. Pamiętaj: numer PIN jest jedną z Twoich najbardziej strzeżonych tajemnic. Nie udostępniaj go nikomu, nie zapisuj w miejscach zagrożonych dostępem osób postronnych.

Najbardziej karygodnym miejscem zapisywania PIN-u jest portfel czy kartka przyklejona do karty. To tylko cztery cyfry i trzeba mieć je w pamięci. Jeżeli numer PIN przydzielony przez bank nie uzyskał Twojej aprobaty - jest trudny do zapamiętania, to pamiętaj, zawsze możesz dokonać jego zmiany na taki, który będzie ci pasował. Najłatwiej dokonać tego np. poprzez bankowość internetową. Wtedy trzeba podać obowiązujący PIN oraz nowy, który chcesz żeby obowiązywał. Po weryfikacji takiej operacji (np. wprowadzeniu specjalnego kodu) bank dokona takiej zmiany.

Pamiętaj na odwrotnej stronie karty znajdziesz numer kartolinii do kontaktu z bankiem. Zapisz go. Jak utracisz kartę nie będziesz miał do niego dostępu.

KARTY

Rodzaje kart

Podstawową kartą do rachunku jest **karta debetowa**. Możesz nią płacić w sklepie i wypłacać gotówkę z bankomatu do wysokości salda środków na koncie (tzn. dostępnych pieniędzy). Karta nie pozwala wydawać więcej niż ilość zgromadzonych na koncie pieniędzy. Do tego możesz sobie dodatkowo ustalić z bankiem maksymalną kwotę dzienną na zakupy z użyciem karty lub na pobieranie gotówki.

Karta kredytowa - do niej bank ustala tzw. limit kredytowy czyli określa maksymalną kwotę zadłużenia, do wysokości której posiadacz może dokonywać transakcji swoją kartą.

Karty obciążeniowe (ang. *charge*) oraz **karty z odroczonym terminem płatności** to karty, których funkcjonowanie opiera się na zasadach: dla każdego posiadacza karty ustala się tzw. miesięczny limit wydatków do wysokości, którego może dokonywać transakcji w ciągu miesiąca, raz w ciągu miesiąca bank sumuje wszystkie dokonane transakcje i przedstawia do rozliczenia posiadaczowi karty. Różnica między kartą obciążeniową, a kartą z odroczonym terminem płatności uwidacznia się w momencie rozliczenia transakcji: w przypadku karty obciążeniowej bank przedstawia posiadaczowi rozliczenie i oczekuje jego całkowitego spłacenia w ciągu określonego czasu np. dwóch tygodni, a w przypadku karty z odroczonym terminem płatności bank automatycznie pobiera całą należność za wykonane transakcje z rachunku posiadacza karty.

Karty przedpłacone tzw. elektroniczna portmonetka (ang. *pre paid cards*). Na takiej karcie mamy zakodowane pieniądze do wydania – podobnie działają karty podarunkowe w sklepach.

Pamiętaj! Kartę kredytową pozostawiamy sobie do płatności bezgotówkowych czyli zakupów przy jej użyciu. Nie stosujemy jej do pobierania gotówki z bankomatu, bo wiąże się to z wysokimi kosztami.

Od jakiegoś czasu część kart debetowych jak i kredytowych ma **funkcję zblizeniową**, co bardzo ułatwia dokonywanie zakupów, do kwoty 50 złotych. Karty z taką funkcją mają specjalne oznaczenia na stronie przedniej (patrz rys. karty). Aby zapłacić kartą

z funkcją zbliżeniową, wystarczy zbliżyć ją do czytnika, nie trzeba podawać naszego tajnego hasła – PIN-u i zyskujemy na czasie. Jeszcze nie wszystkie urządzenia do obsługi transakcji bezgotówkowych w punktach handlowo-usługowych mają funkcjonalność zbliżeniową ale jest ich coraz więcej. Sprzedawca czy kasjer przy kwocie transakcji do 50 zł z reguły zapyta: Czy można zbliżeniowo?

Urlop z kartą łatwiejszy

Moi drodzy, coraz częściej wyjeżdżamy za granicę. Zawsze jest dylemat: ile zabrać pieniędzy? Najczęściej zabieramy walutę danego kraju albo euro albo dolary. Wydaje się, że korzystanie z pierwszego rozwiązania gwarantuje nam zawsze dokonanie płatności i wygodę, ale często nie wiemy ile wydamy. W większości krajów najwygodniej mieć ze sobą kartę. Oczywiście pod warunkiem, że celem naszej podróży nie są wysokie góry czy bezludne wyspy. Karta daje nam pewien luksus – nie musimy tracić czasu na poszukiwanie bankomatu, banku czy punktów wymiany walut. Unikamy często wysokich prowizji od wymiany pieniędzy w bankach. Większość kart wydawanych w naszym kraju działa na całym świecie. Najpopularniejsze wśród posiadaczy są karty debetowe Visa i Maestro.

BANKOMAT

Podchodzimy do bankomatu i wkładamy naszą kartę do odpowiedniej szczeliny. Kartę wkładamy w taki sposób jak przedstawia to rysunek na bankomacie. Należy ją włożyć tak, aby pasek magnetyczny karty znajdował się na dole karty.

Bankomat może przyjąć kartę tylko w jeden sposób, gdy więc nasza karta nie jest pobierana przez bankomat należy spróbować włożyć ją odwrotnie.

Po włożeniu karty w dalszej kolejności występuje czasem opcja wyboru języka (z bankomatów mogą korzystać przecież i obcokrajowcy), a następnie bankomat poprosi o wpisanie numeru PIN.

Kod wprowadzamy używając klawiatury numerycznej - każda wprowadzona cyfra ukazuje się na ekranie bankomatu w postaci specjalnego znaku – „gwiazdki”. Należy pamiętać, aby kod wprowadzać dyskretnie i bez towarzystwa innych osób.

Wprowadzonego kodu PIN można nie potwierdzać klawiszem „Enter”, gdyż bankomat automatycznie go zaakceptuje w przypadku zgodności.

Na wyświetlaczu nie będą się wyświetlać cyferki kodu PIN (to przecież „tajny kod”), zatem klient zobaczy zazwyczaj krzyżyki bądź gwiazdki, np. gdy wpisze się kod PIN 1234, na wyświetlaczu widać: ****. Jeśli wszystko jest w porządku, to na monitorze wyświetli się prośba o podanie kwoty, jaką chce się z bankomatu wybrać. Bankomat proponuje kwoty do wyboru. Jeżeli żadna z propozycji nam nie odpowiada należy wcisnąć „Inna kwota” i podać oczekiwaną przez nas sumę pieniędzy. Po wpisaniu kwoty bankomat zapyta, czy chcemy wydrukować potwierdzenie. Rekomenduje się wciśnięcie opcji „TAK”. Teraz pozostaje tylko wyjąć kartę, która wysunie się samoczynnie (zazwyczaj bankomat „piszczy” do momentu, aż jej nie wyciągniemy), następnie zabrać gotówkę i potwierdzenie. Jeśli jednak coś w trakcie wypłaty poszło nie tak, klient zostanie poproszony o powtórzenie czynności lub rezygnację. Jeśli nie ma się pewności, czy np. dobrze zapamiętało się i wpisało kod PIN, można wybrać przycisk „Anuluj” lub „Rezygnacja” i poczekać, aż karta wysunie się z bankomatu.

Przed odejściem od bankomatu zawsze warto sprawdzić, czy bankomat wypłacił żadaną kwotę. Jeśli nie, należy jak najszybciej zawiadomić o tym bank, by ten podjął odpowiednie kroki w tej sprawie.

Podejmując gotówkę w bankomatach, należy stosować się do kilku wskazówek bezpieczeństwa:

- ✓ Nie należy udostępniać numeru PIN osobom trzecim.
Lepiej też nie nosić go zapisanego na karteczce wspólnie z kartą czy w portfelu.
- ✓ Należy wypłacać tylko niezbędne kwoty – wypłata całej kwoty wynagrodzenia bądź emerytury i zanieśenie tej gotówki do domu nie ma sensu i rodzi wiele niebezpieczeństw (w wielu przypadkach taka gotówka padła, z uwagi na dostępność „od ręki”, łupem wyłudzeń np. na wnuczka).
W banku jest ona bezpieczniejsza, mamy też możliwości zadysponowania nią w efektywny i wygodny sposób.
- ✓ Należy zwracać uwagę na to, czy bankomat nie ma zainstalowanych podejrzanie wyglądających dodatkowych kamerek lub nakładek na klawiaturze.
- ✓ Warto też rozejrzeć się dookoła i zwrócić uwagę, czy ktoś nie widzi wpisywanego przez nas numeru PIN.

Obsługa bankomatu jest niezwykle prosta. Aby uczynić ją jeszcze bardziej intuicyjną, bankomat – oprócz klawiatury numerycznej – posiada również trzy kolorowe przyciski:

Zielony - służy do potwierdzania każdej operacji, np. naciskamy go po wprowadzeniu kwoty transakcji. Klawisz ma oznaczenie słowne „ENTER” / „AKCEPTUJ”

Żółty - służy do anulowania bieżącej operacji. Po jego naciśnięciu bankomat wraca do głównego menu, pozwalając na ponowne przeprowadzenie operacji. Klawisz ma oznaczenie słowne „CLEAR” / „POPRAW”

Czerwony - naciśnięcie tego przycisku powoduje zaprzestanie wykonywania bieżącej operacji i zwrot karty. Klawisz ma oznaczenie słowne „CANCEL” / „STOP”

Bankomat to nie tylko maszyna do wypłacania pieniędzy. Dzięki niemu możemy również sprawdzić ile mamy pieniędzy na koncie, a także wydrukować tę informację. Coraz częstsze są też bankomaty, w których możemy wpłacać pieniądze na nasz rachunek albo zrobić przelew.

Dodatkowe informacje. Bankomat bez tajemnic:

1. Jeśli wprowadzimy zły numer PIN, bankomat poprosi nas o jego ponowne wprowadzenie – **jednak jeśli trzy razy z rzędu wprowadzimy zły numer, bankomat zatrzyma naszą kartę**. Zatrzymanie karty nastąpi niezależnie od tego, czy zły PIN podamy trzy razy pod rząd w tym samym bankomacie czy w innym, a także od czasu jaki upłynął pomiędzy wprowadzeniami złego PIN-u. Oczywiście jeśli zły PIN wprowadzimy dwukrotnie, a za trzecim razem wprowadzimy dobry PIN to licznik złych wprowadzeń kodu wyzeruje się. Jeżeli dwukrotnie wprowadzimy zły PIN i zrezygnujemy z operacji, a następnie znów będziemy próbować w innym bankomacie za kilka dni, to karta zostanie zatrzymana już po pierwszym wprowadzeniu złego kodu.

2. Bankomat zatrzyma naszą kartę jeśli karta została zastrzeżona w wyniku kradzieży lub zgubienia. Karta może zostać również zatrzymana jeżeli minął jej termin ważności.

3. Karta oraz wypłacana gotówka może zostać również zatrzymana w bankomacie, jeżeli po dokonaniu transakcji nie wyjmemy karty (bądź gotówki) po upływie 30 sekund. Bankomat najpierw wydaje nam kartę a dopiero po jej wyjęciu z urządzenia wypłacana jest gotówka – a po jej pobraniu również potwierdzenie dokonanej transakcji. W razie zatrzymania karty w bankomacie np. z powodu nie odebrania jej z bankomatu po upływie odpowiedniego czasu (30 sekund) bądź wskutek błędnej pracy bankomatu, fakt ten należy zgłosić do banku (oddziału).

4. Jeśli mamy jakiegokolwiek pytania czy problemy z obsługą bankomatu powinniśmy zgłosić to w banku.

POŻYCZAJ I INWESTUJ Z GŁOWĄ

Na minus

Bank może nam zaoferować debet w koncie lub kredyt odnawialny – to kredyt do określonej wysokości, z którego możemy korzystać bez dodatkowych formalności, poręczycieli czy zabezpieczeń. Jego wysokość ustala bank na podstawie wpływów na konto. Powstałe zadłużenie obniża się gdy na konto wpływa nasza emerytura, renta lub inne wpłaty. Tu jednak trzeba pamiętać, iż bank nie pożycza nam pieniędzy za darmo. Za dostęp do takiej „awaryjnej gotówki” musimy zapłacić. Trzeba przeanalizować ile będzie nas to kosztowało i czy takie rozwiązanie jest tańsze niż inny kredyt np. gotówkowy, czy ratalny. Dostępny limit w koncie często pokazuje się na wydrukach bankowych jako dostępne środki. Co nie oznacza, że są one wszystkie naszą własnością – trzeba pamiętać ile należy faktycznie do nas, a ile stanowi rezerwę i de facto własność banku. Do łatwo dostępnych kredytów i pożyczek podchodzimy nieco bardziej niefrasobliwie, na zasadzie: jakoś to będzie. Życie na ciągły kredyt jest stresujące.

Niekiedy skutki mogą być oplakane: parę kredytów na głowie, dziesiątki tysięcy złotych długu i miesięczne raty znacznie przekraczające wysokość dochodów – to niewesoła codzienność wielu ludzi, oznaczająca życie nie tylko w biedzie, lecz także pod presją.

Zanim więc zdecydujesz się na skorzystanie z usług kredytowych pamiętaj o zasadzie 4 kroków:

1. Sprawdź wiarygodność firmy.
2. Policz całkowity koszt kredytu.
3. Dokładnie przeczytaj umowę.
4. Nie podpisuj jeśli nie rozumiesz.

Konsolidacja i refinansowanie

Jeżeli spłacamy kilka kredytów i łączna wysokość rat jest dla naszego domowego budżetu dużym obciążeniem – możemy, w dowolnym banku, poprosić o przekształcenie tych kredytów w jeden. Warto wtedy spróbować wynegocjować lepsze warunki pożyczki, np. niższe oprocentowanie lub wydłużony czas spłaty.

Starając się o konsolidację zadłużenia, bank sprawdzi w Biurze Informacji Kredytowej naszą historię kredytową. Oznacza to, że każda niespłacona przez nas rata będzie odnotowana i może niekorzystnie wpłynąć na negocjowany przez nas kredyt.

Nawet w sytuacji, kiedy bank nie chce się zgodzić na zmianę warunków umowy kredytowej, możemy przenieść nasze zadłużenie do innego banku, w którym uzyskamy lepsze warunki. A kredytem zaciągniętym w nowym banku, spłacimy jednorazowo nasze dotychczasowe zadłużenie.

Specjaliści ostrzegają przed braniem pożyczek na spłatę dotychczasowego zadłużenia w instytucjach parabankowych.

Należy pamiętać, że kredytów w oparciu o prawo bankowe mogą udzielać wyłącznie banki. Natomiast firmy pożyczkowe udzielają pożyczek w oparciu o przepisy Kodeksu Cywilnego. Liczba firm pożyczkowych jest duża, a poziom świadczonych przez nie usług jest zróżnicowany. Jeżeli ktoś decyduje się na zaciągnięcie pozabankowej pożyczki gotówkowej, to powinien pamiętać, że instytucje i osoby fizyczne udzielające pożyczek są zobowiązane do stosowania pewnych zasad.

Kredytodawca powinien poinformować nas o wysokości rzeczywistej stopy oprocentowania kredytu, dodatkowych opłatach i możliwości wcześniejszej spłaty oraz zagwarantować możliwość odstąpienia od umowy w terminie 14 dni kalendarzowych od momentu zadeklarowania chęci zaciągnięcia kredytu.

Niestosowanie tych zasad przez potencjalnego kredytodawcę powinno w kredytobiorcy wzbudzić szczególną ostrożność.

Zarówno umowa kredytu, jak i umowa pożyczki powinna być sporządzona na piśmie i winna zawierać następujące elementy:

- ✓ pełne dane osoby biorącej kredyt (kredytobiorcy),
- ✓ pełne dane osoby bądź instytucji udzielającej kredyt (kredytodawcy),
- ✓ wysokość kredytu, informację o zasadach i terminach spłaty kredytu (wraz z informacją na temat możliwości wcześniejszej spłaty kredytu),
- ✓ informację o całkowitej kwocie do zapłaty oraz wysokości rat,
- ✓ informację o kosztach kredytu (opłaty, prowizje, ubezpieczenie).

Polecam Wam wszystkim stronę www.zanim-podpiszesz.pl

Możecie tam przeczytać o nieuczciwych praktykach firm pożyczkowych. Dostępne są tam informacje jak sprawdzić wiarygodność firmy (tzn. jak sprawdzić czy podmiot udzielający pożyczki objęty jest nadzorem państwa tzn. Komisji Nadzoru Finansowego w skrócie KNF). Strona oferuje też ciekawe narzędzie do sprawdzenia atrakcyjności oferty – kalkulator kosztów kredytu. Po wprowadzeniu oprocentowania i wszystkich dodatkowych kosztów, opłat, kalkulator pokaże czy rozpatrywana przez nas oferta nie odbiega od aktualnych warunków rynkowych.

W tym miejscu warto jeszcze wyjaśnić, czym jest rzeczywista roczna stopa oprocentowania (w skrócie nazywana RRSO). Precyzuje ją artykuł 5 punkt 12 Ustawy o kredycie konsumenckim jako *całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym*. Inaczej mówiąc, jest to wyrażony w procentach koszt kredytu po uwzględnieniu wszystkich jego kosztów, które zapłaci kredytobiorca, decydując się na zawarcie umowy o kredyt. RRSO (rzeczywista roczna stopa oprocentowania) jest wyliczana indywidualnie dla każdego kredytu i zależy m.in. od kwoty kredytu i czasu, w jakim będzie spłacony.

Znajomość wartości RRSO pomoże Wam w porównywaniu ofert kredytowych. Pamiętajcie przy tym, że oprocentowanie kredytu podawane jest z reguły w skali roku. Wiele nieuczciwych firm bazowało właśnie na stopach procentowych wyliczanych w skali miesiąca czy tygodnia.

Na plus

Nim podejmie się decyzję o zainwestowaniu swoich środków finansowych, należy pamiętać o kilku zasadach:

- ✓ trzeba zdobyć jak najwięcej informacji, wiedzy o inwestycji – czyli o tym, w jaki sposób wypracowuje się zysk oferowany klientom (można tutaj skorzystać z porad ekspertów);
- ✓ należy zweryfikować podmiot, który oferuje inwestycję – jak długo działa na rynku, czy ma odpowiednie pozwolenia, czy jest wiarygodny (można to sprawdzić w KNF - telefonicznie, na stronie www.knf.gov.pl lub na stronie www.zanim-podpiszesz.pl);

- ✓ należy na bieżąco sprawdzać, „jak się ma inwestycja” i jak „pracują” zainwestowane pieniądze;
- ✓ należy rozkładać ryzyko: „nie wkładaj wszystkich jaj do tego samego koszyka”, co oznacza, że nie należy wszystkich oszczędności życia „wkładać” w jedną inwestycję;
- ✓ nie wolno podążać za tym, co się aktualnie (więc i drożej) sprzedaje, co jest najlepiej wyceniane; należy przestrzegać zasady „kupuj w dołku, sprzedawaj na górze”;
- ✓ trzeba określić próg własnego ryzyka, czyli odpowiedzieć sobie na pytanie, jak duże ryzyko w inwestycji jest dla mnie dopuszczalne, pamiętając zarazem, że nie ma inwestycji i szybkich zysków bez ryzyka, oraz że inwestowanie to nie hazard.

Jednocześnie raz jeszcze przypominam o zasadach bezpieczeństwa. Należy:

- ✓ czytać całość umów i dokumentów dodatkowych przed ich podpisaniem;
- ✓ pytać, jeśli coś jest niejasne, i doprecyzowywać niejasności jeszcze przed podpisaniem umowy;
- ✓ nie podpisywać antydatowanych lub pozbawionych daty dokumentów i umów oraz tych, których zapisów nie rozumiemy;
- ✓ z najwyższą ostrożnością podchodzić do tzw. „złotych okazji” i pamiętać, że nie ma szybkich zysków bez ryzyka.

BANK W DOMU

Bankowość internetowa to nowoczesny, tani i szybki sposób załatwiania spraw w banku. Bez pośpiechu i zdenerwowania można: dokonać zapłaty za rachunki, przelać pieniądze innej osobie czy zrobić zakupy. W każdej chwili możesz skorzystać z usług banku – tu nie obowiązują godziny urzędowania i możemy opłacić rachunki albo z góry na cały miesiąc albo zrobić plan opłat, a bank zrealizuje je w odpowiednim czasie. Przy korzystaniu z bankowości internetowej otrzymuje się od banku tzw. login, czyli unikalną nazwę (słowo, kilka liter bądź cyfr), który należy wpisać w odpowiednim miejscu na monitorze komputera na wskazanej stronie w miejscu logowania. Zwykle do loginu dodane jest też hasło, które też należy wpisać aby uzyskać dostęp do konta. Wszystko to dla bezpieczeństwa.

Mówiąc o bezpieczeństwie bankowości internetowej, należy pamiętać, by podczas logowania na ekranie był wyświetlony znaczek małej kłódeczki, który oznacza, że to tzw. bezpieczne logowanie (zazwyczaj trzeba jej szukać w prawym dolnym rogu ekranu komputera). Ważne też, by nie przekazywać danych do swojego konta osobom trzecim i nie odpowiadać na fikcyjne e-maile bankowe z prośbą o wpisanie/przesłanie numeru konta czy hasła. **Bank nigdy nie prosi o przekazywanie poufnych informacji w e-mailach.** Należy pamiętać też, żeby po zakończeniu pracy bezpiecznie się wylogować.

Funkcjonalność stron bankowości internetowej jest bardzo przejrzysta; można sprawdzać saldo, historię operacji, założyć lokatę, itp. I co najważniejsze wykonywać przelewy.

Płatności on -line

Dużo wygodniejszą od przelewów tradycyjnych formą przekazywania pieniędzy jest tzw. przelew przez Internet, czyli płatność on-line. Aby dokonać przelewu przez Internet, po zalogowaniu się na konto należy wybrać (kliknąć) hasło „przelewy”. Na ekranie powinien się wówczas pojawić formularz przelewu, w którym wpisuje się dane odbiorcy przelewu oraz numer jego konta i sumę przelewanej kwoty. Wszystkie miejsca na wpisanie tych danych są opisane, zatem nie jest to czynność trudna. Konto pozwala ustalić listę stałych odbiorców, do których często przesyłamy pieniądze, co ułatwia wykonywanie tych operacji.

Nie trzeba pamiętać numeru konta – raz wprowadzone i zapisane, będzie czekało na kolejne wykorzystanie. W dalszej kolejności system może poprosić o tzw. autoryzowanie płatności, czyli wpisanie odpowiedniego, znanego nam hasła (które np. zostanie przesłane SMS-em bądź należy je spisać z otrzymanej od banku „karty haseł”) i przelew zostaje wysłany.

Kiedy wykonujemy tę operację po raz pierwszy, wydaje się nam ona nieco skomplikowana. Ale każdy bank ma instrukcję bankowości internetowej, w której krok po kroku jest opisane postępowanie. Dodatkowo zawsze można zatelefonować na infolinię bankową i spytać o radę lub wyjaśnić wątpliwość. Warto więc poświęcić na początku nieco więcej czasu, by opanować sprawną obsługę swojego konta.

Za kolejnym razem dokonanie przelewu będzie już dużo łatwiejsze. Ci, którzy przekonali się do konta internetowego, chwalą je za to, że pozwala oszczędzać im nie tylko czas (nie trzeba iść na pocztę, jechać do miasta aby zrobić przelew), ale i pieniądze. Z reguły bowiem za przelew zlecany przez Internet nie pobiera się opłat lub są one bardzo niewielkie. Dowodem dokonania płatności na wskazane konto jest bankowe potwierdzenie przelewu. W bankowości internetowej możemy je sobie w razie potrzeby wydrukować. Zwykle przelewy dokonywane z konta na konto w tym samym banku są realizowane w czasie rzeczywistym, więc właściwie natychmiast. Natomiast czas realizacji przelewu do innego banku jest uzależniony od tego, jakie dany bank ma tzw. godziny sesji (czyli przekazywania środków), ale z reguły środki są przekazane następnego dnia. Należy się jednak liczyć z tym, że wspomniane sesje – rozliczanie przelewów – są realizowane wyłącznie w dni powszednie, zatem może się zdarzyć, że przelew wysłany w piątkowe popołudnie trafi do adresata dopiero w poniedziałek.

By dokonać przelewu nie posługując się Internetem, można się udać do placówki bankowej lub pocztowej. Wtedy też należy mieć przy sobie pełne dane odbiorcy przelewu (numer konta oraz dane adresowe). Przelewy dokonywane w placówkach bankowych lub pocztowych są jednak również dodatkowo płatne.

To tyle z moich porad.

**Pozostaje mi życzyć Wam, samych pozytywnych doświadczeń
w świecie wirtualnych pieniędzy.**